

A Nemzeti Energetikusi Hálózat és az Önkormányzatok együttműködése

Csákány Éva

energetikus szakügyintéző
Nemzeti Energetikusi Hálózat

Budapest, 2018. szeptember 26.

Tartalom

1. Bevezetés
2. Magyarország klímapolitikai és energiahatékonysági célkitűzései
3. Közintézmények feladatai
4. Nemzeti Energetikusi Hálózat
5. Új feladatok – új kompetenciák szükségesek
6. Energiamegtakarítási Intézkedési Terv
7. EMIT tapasztalatok
8. Az energiafogyasztás nyomon követése
9. Energiagazdálkodási rendszer működtetése
10. Az energiatudatos szemlélet fontossága
11. Az Önkormányzatok és a NEH együttműködése

BUDAPEST FŐVÁROS
KÖZMUNDTIVATALA

Családok
éve

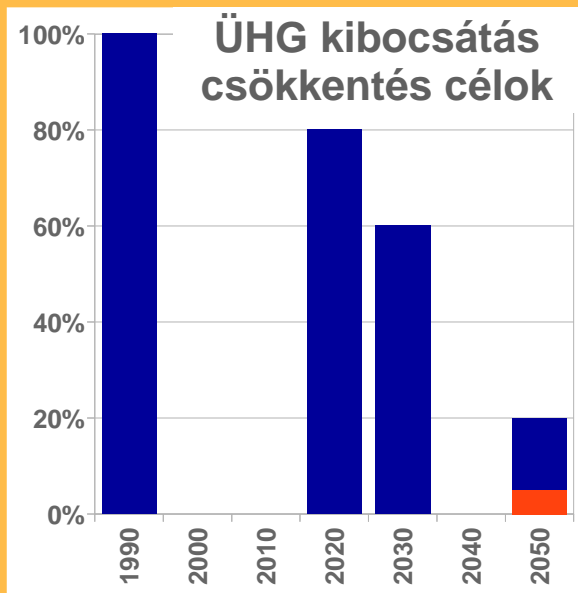
Bevezetés

ÉGHAJLATVÁLTOZÁS

„Ma már nem az a kérdés, hogy mi történik a Föld atmoszférájával, hanem civilizációnk jövője a tét.”

(Áder János, 2018, San Francisco, Global Climate Action Summit)

Az EU energetikai stratégiája: a fenntarthatóság, a versenyképesség, és az ellátás biztonsága közötti egyensúly kialakítása

	2020	2030	2050
Energiahatékonyság javulás	20%	27%	
Megújuló részarány	20%	27%	
ÜHG kibocsátás csökkentés	20%	40%	80-95%

Az EU-ban 2050-ig szinte az összes meglévő épületet energetikailag korszerűsíteni kell közel nulla energiafelhasználására.

- fel kell gyorsítani a korszerűsítésének ütemét
- „mélyfelújításokat” kell végezni

*Két bolygó beszélget:
- Valami baj van? Elég rosszul nézel ki.
- Ne is mondd! Homo sapiensem van.
- Ó, csak ez a baj? Ne aggódj! Nekem is volt, hamar elmúlik...*

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Családok
éve

Magyarország célkitűzései

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia – NÉS-2

Magyarország fokozatosan áttér az alacsony CO₂ kibocsátású gazdaságra
2050-ig 85% ÜHG kibocsátás csökkentés (1990-hez képest)*

2030-ig a magyarországi villamosenergia termelés 90-95%-ban CO₂ mentes lesz*

*Áder János, San Francisco, 2018. szeptember, Global Climate Action Summit

Magyarország számszerű célkitűzései 2020-ra:

Ehat. tv. (2015. évi LVII. törvény) 12. §:

„évi 1,5% mértékű új megtakarítást kell elérni a végrehajtási időszakban” (2014-2020-ig) - a 2012/27/EU irányelv 7. cikkel összhangban

A célok megvalósítása **szakpolitikai intézkedésekkel** történik, melyeket az Ehat. vhr. (122/2015 Korm. rendelet) 8. melléklete tartalmaz.

A 18 intézkedés között szerepelnek többek között:

- Országos energiahatékonysági programok (ZFR, ZBR)
- Operatív programokból megvalósuló energiahatékonysági célú programok (KEHOP, TOP, VEKOP, GINOP)
- Modern Városok Program
- **Középületek energiahatékony használatának elősegítése**
- **Nemzeti Energetikusi Hálózat működésének eredményei**
- Stb...

BUDAPEST FŐVÁROS
KOMMUNÁLVÁLLALATA

Közintézmények feladatai

Az Ehat. tv. 2017 elejétől új feladatokat ír elő a közintézmények – köztük az önkormányzatok, a fenntartásukban lévő költségvetési szervek és a tulajdonukban lévő vállalkozások – számára.

A törvény úgy fogalmaz, hogy „a **közintézmények tulajdonában és használatában álló, közfeladat ellátását szolgáló épület üzemeltetéséért és fenntartásáért felelős szervezet vezetője**” feladatai az alábbiak:

- 5 évente energiamegtakarítási intézkedési tervet készít
- gondoskodik terv végrehajtásáról és a teljesítésről évente jelentést készít
- az épületre vonatkozó energiafogyasztási adatokat bejelenti az erre szolgáló online felületen
- gondoskodik az épület használóinak energiahatékonysági szemléletformálásáról és az éves jelentésben erről beszámol
- a feladatok ellátása során együttműködik a Nemzeti Energetikusi Hálózattal

BUDAPEST FŐVÁROS
KÖZMUNTSÉGVÁLA

Nemzeti Energetikusi Hálózat I.

Az Ehat. tv. 21/D. § (1) határozza meg a **Nemzeti Energetikusi Hálózat (NEH) célját**: „a közintézmények - köztük az önkormányzatok -, valamint a vállalkozások energiahatékony működésének, valamint a lakosság energiafogyasztás-csökkentésének szakmai tanácsadással történő elősegítése”

A **NEH közintézményekkel kapcsolatos feladatait** az Ehat. vhr. 7/D. §-a részletezi:

- ingyenes energetikai tanácsadást biztosít
- az önkormányzatokkal folyamatos kapcsolatot tart fenn
- ösztönzi a közintézményeket, hogy energetikai auditokat is magukba foglaló energiagazdálkodási rendszert hozzanak létre
- szakmai segítséget nyújt az energiamegtakarítási intézkedési terv elkészítéséhez és az energiafogyasztási adatok bejelentésével kapcsolatban
- közreműködik a közintézmények tulajdonában és használatában álló, közfeladat ellátását szolgáló épület használóinak energiahatékonsági szemléletformálásában,
- közreműködik a megyei területfejlesztési program kidolgozásában,
- megkeresés esetén közreműködik energiabeszerzési szerződések megkötésénél
- megkeresés esetén a közintézmény érdekében tanácsot ad energiabeszerzési szerződések és energiaszámlák ellenőrzésében
- megkeresés esetén szakmai támogatást nyújt energetikai beszerzések esetén

BUDAPEST FŐVÁROS
KÖZGYŰLÉSE

Családok
éve

Nemzeti Energetikusi Hálózat II.

A Nemzeti Energetikusi Hálózat irodáinak (NEH iroda) székhelyét és illetékességét az Ehat . vhr. 10. melléklete határozza meg.

NEH irodákat a **fővárosi és megyei kormányhivatalokban**, valamint az erre **kijelölt járási hivatalokban**, Budapesten **kerületi hivatalokban** kell működtetni.

Országosan 76 hivatal van kijelölve **NEH iroda** működtetésére.

A jogszabály a fővárosban **Budapest Főváros Kormányhivatala (BFKH) törzshivatala** és **14 db Kerületi Hivatala** számára írja elő **NEH iroda** működtetését.

A fővárosi NEH irodák e-mail címe és az energetikusok elérhetőségei megtalálhatók a **BFKH honlapján a Nemzeti Energetikusi Hálózat információs blokkban**.

Az információs blokk számos hasznos, a BFKH energetikusai által összeállított anyaggal segíti a közintézményeket az Ehat tv. szerinti feladataik ellátásában:

- Útmutató energiamegtakarítási intézkedési terv készítéséhez
- Éves jelentés minta
- Energia fogyasztás nyilvántartó táblázatok
- Budapesten (is) elérhető energiahatékonysági és épületenergetikai pályázatok
- Hasznos weboldalak gyűjteménye

Az információs blokkba feltöltött tartalom folyamatos bővítését tervezzük.

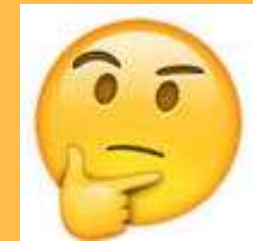
BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Új feladatok – új kompetenciák szükségesek

Új feladatok jelentek meg:

- a közintézményeknél, köztük az önkormányzatoknál
- a fővárosi és megyei kormányhivatalok és a járási (kerületi) hivataloknál: Nemzeti Energetikus Hálózat irodáinak működtetése

Az új feladatok új kompetenciákat igényelnek az érintett szervezeteknél

Ennek biztosítása történhet:

- **Új, megfelelő képzettségű munkatársak alkalmazásával**
 - Nem feltétlenül talál az intézmény megfelelő szakembert
 - Kisebb intézménynél nem reális
- **Meglévő munkatársak képzésével (javasolt)**
- **Külső szakértő igénybevételel**
 - Ha a közintézmény vállalkozás formájában működik, bizonyos energiafogyasztás felett kötelező energetikai szakreferens igénybevétele
 - Épületenergetikai tanúsítvány, energetikai audit készíttetéséhez (ezeket csak megfelelő jogosultsággal rendelkező szakember vagy ilyen szakembert foglalkoztató vállalkozás készítheti)

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Családok
éve

Energiamegtakarítási Intézkedési Terv I.

A közintézmények legfontosabb új feladata épületeikre vonatkozóan 5 évre szóló **Energiamegtakarítási Intézkedési Tervek (EMIT)** készítése.

Az Energiamegtakarítási Intézkedési Terv célja a közintézmények energiafelhasználásának optimalizálása.

- Első alkalommal 2017. március 31-ig kellett benyújtani EMIT-et.
- Ennek a kötelezettségnek csak a közintézmények töredéke tett eleget.
- A határidő elmulasztása nem menti fel a közintézményeket a feladat elvégzése alól.

BFKH 2017. decemberében levelet küldött a főváros összes kerületi önkormányzatnak, 2018. májusában* az összes fővárosi székhellyel vagy telephellyel rendelkező költségvetési szervnek, melyben tájékoztatja az intézményeket:

- az Ehat. tv. szerinti kötelezettségeikről
- a BFKH honlapján létrehozott Nemzeti Energetikusi Hálózat információs blokkról és az ott elérhető tartalomról*
- a fővárosi NEH irodák és a rendelkezésre álló energetikusok elérhetőségeiről*

A fővárosi NEH irodák energetikusai közvetlenül is felvették a kapcsolatot az illetékességi körükbe tartozó intézmények többségével.

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYZATA

Energiamegtakarítási Intézkedési Terv II.

Az Energiamegtakarítási Intézkedési Terv (a továbbiakban: EMIT):

Öt évre vonatkozó terv, mely épületre/épületegyüttesre vonatkozóan tartalmazza azokat az intézkedéseket, melyeket az épület üzemeltetője az energiafogyasztás csökkentése érdekében végrehajtani szándékozik

Az EMIT-ben fel kell tárni az energiamegtakarítási lehetőségeket, melyek az alábbiakkal érhetők el:

- az épület használóinak szemléletformálása révén
- az épület üzemeltetése során
- energiahatékonysági beruházásokkal

A lehetőségek felmérése alapján konkrét intézkedésekre kell javaslatot tenni, és az intézkedésekhez becsült energiamegtakarítást, határidőt és felelőst kell rendelni.

Az épület üzemeltetője gyakran nem azonos a **tulajdonossal** vagy **vagyonkezelővel**; ez esetben fontos az intézkedések meghatározása során a két szervezet **együttműködése, elképzeléseik egyeztetése.**

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

EMIT tapasztalatok I.

- A közintézmények többsége a NEH-tal történő kapcsolat felvétel hatására foglalkozni kezdett az EMIT-ek készítésével
- Az EMIT-ek kisebb része készült még el
- A beérkezett EMIT-ek minősége, információ tartalma nagyon különböző

JÓ EMIT

- átgondolt SWOT elemzést tartalmaz
- épületre/épületegyüttesre vonatkozóan készül
- az épület és használat sajátosságait figyelembe veszi
- Minden intézkedés kategóriával foglalkozik
- becsült megtakarítások megfelelő mértékűségben szerepelnek
- csatolja a mellékleteket
- felépítése és tartalma megfelel a MEKH Energiahatékonysági honlapján elérhető mintának

NEM MEGFELELŐ EMIT

- több telephelyre készül közös EMIT
- nem veszi figyelembe az épület és használat sajátosságait
- Nem foglalkozik minden intézkedés kategóriával
- becsült megtakarítások %-ban szerepelnek
- nem tartalmaz határidőket és felelősöket
- nem csatolja a mellékleteket
- felépítése és tartalma nem felel meg a MEKH Energiahatékonysági honlapján elérhető mintának

Javasoljuk, hogy az EMIT készítése előtt tanulmányozzák a BFKH honlapján a NEH információs blokkban letölthető EMIT készítési Útmutatót.

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Családok
éve

EMIT tapasztalatok II.

Ki készíti az EMIT-et?

- Az EMIT készítése nincs szakképzettséghez, jogosultsághoz kötve
- Elkészítheti az erre kötelezett intézmény
- Megbízhat vele külső vállalkozást

A Nemzeti Energetikusi Hálózat tanácsadással segít az EMIT elkészítésében. Kérdéseikkel nyugodtan keressék az illetékes NEH irodát, vagy kérjenek személyes konzultációt.

Tapasztalatok, ha külső vállalkozás készíti az EMIT-et

Nagyon változó a minőség. Vannak köztük igényesen, megfelelő tartalommal készült EMIT-ek, és vannak nem elfogadható EMIT-ek.

Tipikus hibák:

- „nagyüzemben” és teljesen egy kaptafára készült EMIT-ek
- a tervezett intézkedéseknél nem vagy alig veszi figyelembe az épület sajátosságait
- minimális érdemi információt tartalmaz (becsült megtakarítások %-ban szerepelnek, energiafogyasztási adatokat nem tartalmaz, hiányzik az intézkedéseknél a felelős, vagy a határidő vagy mindkettő, stb.)

BUDAPEST FŐVÁROS
KÖRNYELTIKIVÁLTALA

Családok
éve

EMIT tapasztalatok III.

Tapasztalatok, ha a benyújtásra kötelezett szervezet (közintézmény) készíti az EMIT-et

A minőség ez esetben is változó

- Általában akkor készíti maga a szervezet, ha rendelkezésre áll nála erre valamilyen szintű kompetencia
- Jellemzően jobban átgondolt, az épület és a használat sajátosságait jobban figyelembe veszi

NEH javaslata

- **Ha tudja, készítse el az intézmény az EMIT-et**
 - ha szükséges vegye igénybe a Nemzeti Energetikusi Hálózat tanácsadását
 - az EMIT-et aláírás előtt küldje meg a Nemzeti Energetikusi Hálózat illetékes irodájának előzetes véleményezésre és a visszajelzés alapján, ha szükséges javítsa
- **Ha külső vállalkozással, szakemberrel készítteti az EMIT-et**
 - megbízás előtt **szerezzen referenciát a cégről**
 - **működjön együtt a megbízottal**, a tervbe az intézménnyel egyeztetett intézkedések kerüljenek (hiszen azokat az intézménynek kell végrehajtania)
 - az elkészült EMIT-et **teljesítésigazolás előtt küldje meg** a Nemzeti Energetikusi Hálózat illetékes irodájának **előzetes véleményezésre**, és a visszajelzés alapján, ha szükséges, javíttassa

Külső vállalkozással vagy szakértővel készíttessen az intézmény energetikai tanúsítványt (HET) vagy energetikai auditot

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Az energiafogyasztás nyomon követése

Az Ehat. tv. előírja az épületek/épületegyüttesek energiafogyasztási adatainak online felületen, havi rendszerességgel történő bejelentését.

- Az online felület jelenleg nem áll rendelkezésre
- Fontos, hogy az intézmény nyilvántartsa a fogyasztási adatokat
- A fogyasztási adatok rendelkezésre állása szükséges a fogyasztások elemzéséhez és a megtakarítások nyomon követéséhez
- A BFKH honlapján a Nemzeti Energetikusi Hálózat információs blokkban elérhetők a NEH fővárosi energetikusai által készített **fogyasztás nyilvántartó táblázatok** (villamos energia, földgáz, távhő)
- A táblázatok használatát abban az esetben javasoljuk, ha az intézménynél nincs kialakult rendje az energiafogyasztási adatok havi szintű nyilvántartásának (mérőállás alapján)
- A tárgyévi havi fogyasztási adatokat a tárgyévet követő évben március 31-ig benyújtandó EMIT éves jelentésben kérjük szerepeltetni
- Kérjük, hogy az adatok álljanak rendelkezésre az intézménynél, hogy amennyiben szükséges, szolgáltatni tudja azokat

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Családok
éve

Energiagazdálkodási rendszer működtetése

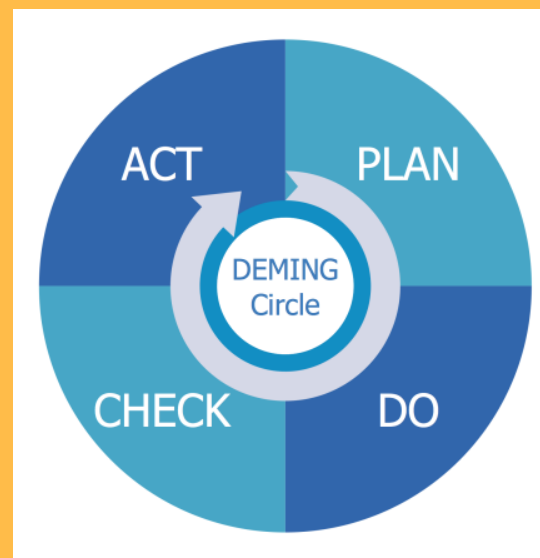
Egy szervezetnél **energiagazdálkodási rendszer** működtetésének fő célja a **szervezet energiahatékonyságának folyamatos javítása**, energia felhasználásának csökkentése.

Erre a célra az ISO (International Organization for Standardization, Nemzetközi Szabványügyi Szervezet) kidolgozta **az energiairányítási rendszerekről szóló ISO 50001:2011 szabványt** (megfelelő magyar szabvány: MSZ EN ISO 50001:2012)

A szabvány az ISO egyéb irányítási rendszereiből ismert, a folyamatos fejlesztést ösztönző **PDCA ciklust** alkalmazza az energiagazdálkodás területén.

A PDCA (Plan, Do, Check, Act) ciklus egy általános menedzsment módszer, mely a **tervezés, végrehajtás, ellenőrzés és jobbítás** fázisok folyamatos, ciklikus ismétlésével éri el a javulást.

Nem csak vállalatoknál, de nagyobb közintézményeknél, önkormányzatoknál is javasolt megfontolni az ISO 50001 szerinti energiairányítási rendszer bevezetését.

BUDAPEST FŐVÁROS
KÖZMUNTSÉGVÁLLA

Családok
éve

Az energiatudatos szemlélet fontossága

Az energiatudatos szemlélet és az energiahatékony működés kialakítása fontos feladat a társadalom és a gazdaság minden szintjén.

Közös érdekünk és közös felelősségünk a globális felmelegedés kritikus szint alatt tartása.

A **közüntézmények példamutató szerepe** hatással lehet a társadalom szélesebb rétegeire. Nagyon fontos a közüntézmény **vezetőjének elkötelezettsége** a klímavédelem és az energiahatékony működtetés mellett.

Az energiamegtakarítási intézkedési terv elkészítése nem cél, csak az első lépés annak elérése felé

Az **intézkedések eredményes végrehajtásának érdekében** nagyobb szervezeteknél fontos feladat belső kompetencia kialakítása az energiahatékony és az energiagazdálkodás területén.

Kisebb és teljesen más profilú intézményeknél nem várható el ilyen jellegű szakértelem, de itt is fontos az energiatudatos szemlélet kialakítása.

Az intézményeknél az energiahatékonyssággal kapcsolatos feladatok mennyisége és súlya a jövőben növekedni fog.

BUDAPEST FŐVÁROS
KÖZMUNTHIVATALA

Családok
éve

Az Önkormányzatok és a NEH együttműködése

Az Ehat. tv. és Ehat. vhr. által meghatározott feladatok **kihívást jelentenek** mind a **Nemzeti Energetikusi Hálózat**, mind az **Önkormányzatok, Közintézmények számára**.

Mindannyian **tanuljuk**, hogy hogyan lássuk el jól és eredményesen ezeket **az új feladatokat**.

Javasoljuk, hogy az Önkormányzatok és Közintézmények vonják be a NEH illetékes energetikusát az energiahatékonyság javításával kapcsolatos feladataikba.

A feladatok elvégzése során közösen szerzett tapasztalatokból mindkét fél tanulhat, és **kialakulhat egy hatékony együttműködés**.

A Nemzeti Energetikusi Hálózat tagjai egymással együttműködve, a **jó gyakorlatok megosztásával** is tudják segíteni a hozzájuk tartozó Önkormányzatokat, Közintézményeket.

BFKH honlapján a Nemzeti Energetikusi Hálózat információs blokk címe:
www.kormanyhivatal.hu/hu/budapest/jarasok/nemzeti-energetikusi-halozat

BUDAPEST FŐVÁROS
KÖZGYŰLÉSE

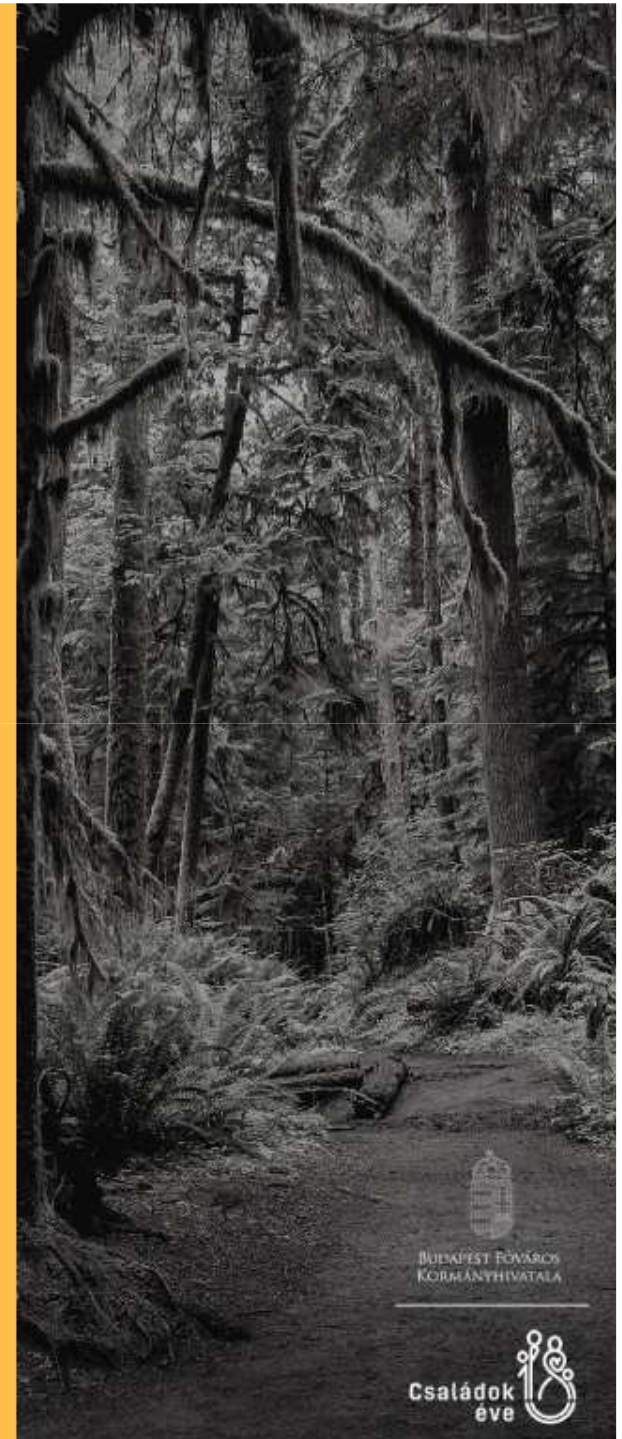

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Csákány Éva

csakany.eva@bfkh.gov.hu

energetika@bfkh.gov.hu

BUDAPESTI FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Családok
éve